

УДК 347.73+342.951

DOI <https://doi.org/10.32850/2414-4207.2019.11-2.16>

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ ІНВЕСТИЦІЙ

Фесенко Олександр Миколайович,
кандидат юридичних наук, докторант
(Науково-дослідний інститут
публічного права, м. Київ, Україна)

Статтю присвячено дослідженню поняття та видів адміністративно-правових режимів інвестицій, також акцентовано увагу на тому, що у сфері державного регулювання інвестиційної діяльності активно застосовуються різні адміністративно-правові режими, що регламентують відповідні адміністративні процедури (реєстраційні, ліцензійні, дозвільні, забезпечувальні та інші). Визначено, що адміністративно-правовий режим – це встановлені в законодавстві в поєднанні один з одним особливий юридичний статус того чи іншого об'єкта (об'єктів) та особливий порядок правового регулювання, забезпечені відповідною сукупністю спеціальних юридичних засобів, у тому числі особливою компетенцією публічно-владних органів та інших уповноважених суб'єктів. Установлення правового режиму обумовлено специфікою, особливою значущістю відповідного об'єкта правового впливу та нестандартністю суспільних відносин, що складаються у зв'язку з ним. Зроблено висновок, що оптимальне досягнення цілей реалізації адміністративно-правового режиму інвестицій перш за все обумовлено рівнем його правового забезпечення. Причому визначальне значення для подальшого розвитку законодавства про адміністративно-правовий режим інвестицій, його вдосконалення має рівень відповідності цього законодавства міжнародно-правовим нормам і стандартам, що регламентують як загальні положення стосовно забезпечення прав і свобод людини й громадянина, так і положення, що безпосередньо належать до їх забезпечення залежно від тієї чи іншої ситуації екстремального характеру. Надання інвесторам різних держав особливих видів режимів діяльності (національний режим або режим найбільшого сприяння) ставить іноземних інвесторів в інше правове становище в порівнянні з національними інвесторами або інвесторами інших країн. Різноманіття режимів, що надаються інвесторам для їхньої діяльності на території однієї держави, викликає проблему визначення конкретного правового статусу інвестицій тієї чи іншої іноземної фірми, тому що цей статус залежить і від положень національного законодавства, і від положень різних міжнародних угод, що, безсумнівно, створює особливі складнощі у взаєминах іноземної компанії й органів держави, що здійснюють і контролюють інвестиційну політику.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, адміністративно-правовий режим, адміністративно-правовий режим інвестицій.

CONCEPTS AND TYPES OF ADMINISTRATIVE INVESTMENT REGIMES

Fesenko Oleksandr Mykolaiovych,
PhD in Law, Doctoral Student
(Scientific Institute of Public
and Space Law, Kyiv, Ukraine)

The article is devoted to the study of the concept and types of administrative-legal regimes of investment, and also emphasized that in the sphere of state regulation

of investment activity various administrative-legal regimes are actively applied, regulating the relevant administrative procedures (registration, licensing, permitting, securing, etc.). It is determined that the administrative-legal regime – these are established in the legislation in combination with each other: a) the special legal status of one or another object (s), b) the special procedure of legal regulation, provided with an appropriate set of special legal means, in including the special competence of public authorities and other authorized entities. The establishment of a legal regime is conditioned by the specificity, the particular importance of the respective object of legal influence and the non-standard public relations that arise in connection with it. It is concluded that the optimal achievement of the objectives of the administrative-legal regime of investment is primarily due to the level of its legal support. At the same time, the level of conformity of this legislation with the international legal norms and standards regulating both general provisions concerning the protection of human and citizen's rights and freedoms, as well as provisions that directly belong, is decisive for the further development of the legislation on the administrative-legal regime of investments to provide them depending on one or another situation of extreme nature. Granting investors different types of activity regimes (national or most favored nation regime) puts foreign investors in a different legal position compared to national investors or investors in other countries. The variety of regimes granted to investors for their activity in the territory of one country raises the problem of determining the specific legal status of investments of a foreign firm, since this status depends on the provisions of national law and the provisions of various international agreements, which undoubtedly creates special difficulties in the relationship between a foreign company and government bodies that implement and control investment policy.

Key words: investments, investment activity, administrative-legal regime, administrative-legal regime of investments.

Постановка проблеми. Адміністративно-правові режими є особливим і надзвичайно важливим елементом українського правопорядку. В адміністративно-правових актах законодавчого й підзаконного характеру закріплені широкий комплекс адміністративно-правових засобів, які використовуються для спеціального (режимного) регулювання, охорони, забезпечення безпеки й захисту суспільних відносин, стимулювання їхнього розвитку в потрібному напрямі, обмеження й припинення негативних впливів на особистість, забезпечення її прав і свобод у відповідних умовах життєдіяльності. Найбільш значущими блоками суспільних відносин, що підпадають під дію адміністративно-правових режимів, є конституційні права й свободи громадян; відносини соціально-економічного характеру, що складаються у зв'язку з реалізацією стратегічних завдань держави; відносини, що виникають у зв'язку з забезпеченням оборони країни, державної безпеки, охорони державного кордону; відносини, пов'язані з охороною природи довкілля; відносини у сфері інноваційної діяльності держави; відносини, пов'язані з особливими порядками господарської й підприємницької діяльності; відносини, що виникають за розроблення, прийняття, застосування, виконання обов'язкових вимог до продукції або до пов'язаних з ними процесів проектування, виробництва й реалізації; відносини у сфері інвестиційної діяльності держави й багато інших.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі проблеми адміністративно-правових режимів досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні автори, а саме В. Аверьянов, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Ж. Вендель, В. Гаращук, Є. Додін, М. Ковальова, А. Комзюк, В. Ласточкін, В. Опришко, О. Остапенко, О. Петков, Г. Пономаренко, В. Рушайло, Х. Ярмакі та інші. Однак незважаючи на інтенсивність наукових досліджень, присвячених різним аспектам проблематики адміністративно-правових режимів, багато

її питань дотепер залишаються дискусійними. Це стосується передусім розуміння сутності таких категорій, як адміністративно-правові режими, визначення видів адміністративно-правових режимів, зокрема у сфері інвестування.

Мета цієї статті полягає в дослідженні сутності поняття й видів адміністративно-правових режимів інвестицій.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах науково-технічного розвитку створення принципово нових технологій і виробництв, підвищення швидкостей на транспорті, широкого використання радіоактивних, високотоксичних й інших небезпечних речовин і предметів, зростання захворюваності й смертності від впливу шкідливих екологічних факторів, економічної кризи, що прогресує, загального зростання темпів і напруженості економічного, політичного й соціального життя проблема адекватного адміністративно-правового регулювання того чи іншого сектору суспільних відносин все більш актуалізується. Ситуації, пов'язані з соціальними потребами в особливому (спеціальному) правовому регулюванні в законодавстві й у науці адміністративного права, характеризуються різними термінами: «надзвичайні обставини», «надзвичайні події», «вимоги забезпечення безпеки, охорони» тощо. У всіх ситуаціях подібного роду держава повинна вживати особливі заходи – нормативно-правові, організаційно-правові, адміністративно-розпорядчі, матеріально-технічні, фінансові, медичні, карантинні та інші, що охоплюються поняттям «адміністративно-правовий режим».

У доктрині адміністративного права поняття галузевого правового режиму позначається різними термінами: «управлінський режим», «режимна організація управління», «режими державного управління», але найчастіше вживається термін «адміністративно-правові режими», що свідчить про неусталеність найменування одного з базових інститутів адміністративного права. Адміністративно-правові режими можуть і не містити в найменуванні слово «режим». Наприклад, найбільш характерний вид адміністративно-правового режиму – митний режим натепер має найменування «митна процедура». Термін змінився, але сутність та сама: це особливий порядок регулювання в митній сфері.

В адміністративному законодавстві багато адміністративних режимів позначаються просто терміном «режим», без прикметника «адміністративно-правовий»: «режим державного кордону», «режим контртерористичної операції», «режим закритого адміністративно-територіального утворення» тощо. Доктринальне використання терміна «адміністративно-правовий режим» виправдано, оскільки позначає приналежність цього поняття до галузі адміністративного права й діяльності органів виконавчої влади. Разом із тим, виходячи зі сформованої практики найменування режимів, що застосовуються в державному управлінні, цілком допустимо вживання терміна «адміністративний режим» як їх загального доктринального найменування.

У термінологічному плані «режим» визначається як сукупність (система) правил, заходів, норм для досягнення якоїсь мети [1, с. 433; 2, с. 567]. У теорії права правовий режим розглядається як особливий порядок правового регулювання, що виражається в певному поєднанні юридичних засобів, що створюють необхідний соціальний стан і конкретний ступінь сприятливості або несприятливості для задоволення інтересів суб'єктів права [3, с. 531].

Категорія «правовий режим» широко використовується в межах різних інститутів інвестиційного й адміністративного права для характеристики абсолютно різних явищ і правових станів, водночас, як наголошується деякими авторами щодо ряду галузевих юридичних наук, «часто не виправдано, без урахування призначення й істинної сутності правового режиму в системі правового регулювання» [4, с. 32].

У контексті правового регулювання інвестиційної діяльності можна говорити про використання різних галузевих правових режимів. Зокрема у сфері державного регулювання інвестиційної діяльності активно застосовуються різні адміністративно-правові режими, що регламентують відповідні адміністративні процедури (реєстраційні, ліцензійні, дозвільні, забезпечувальні та інші). Звичними стали словосполучення «правовий режим інвестицій», «правовий режим капіталів, фондів, резервів», «правовий режим інформації», «правовий режим комерційної таємниці»; у податковому регулюванні інвестиційної діяльності передбачені загальний режим оподаткування та спеціальні податкові режими.

Особливої значущості категорія «правовий режим» набуває в діяльнісному аспекті, коли такий правовий інструментарій використовується для цілеспрямованого регулювання діяльності суб'єктів. Йдеться про правовий режим інвестиційної діяльності загалом як цілісного явища та про диференціацію правового регулювання залежно від суб'єктів інвестиційної діяльності.

Висловлюючи свою думку відносно «правового режиму іноземних інвестицій», М.Ю. Тулаєва пише: «Правовий режим іноземних інвестицій визначається <...> як особливий порядок юридичної регламентації правового положення іноземних інвестицій, правового статусу іноземних інвесторів і кореспондуючих їм прав й обов'язків держави, які воно на себе приймає в разі вступу в правовідносини, і тих прав (наприклад, на націоналізацію), які воно має. Тим самим зміст цих правовідносин, їх специфіка, співвідношення прав суб'єктів цих відносин, їх взаємні зобов'язання і відповідальність складають основну характеристику правового режиму іноземних інвестицій в конкретній країні» [5, с. 11]. Отже, автор зводить своє розуміння режиму до правового регулювання, правових статусів, додаючи правовідносини, що виникають. Чому все це потрібно називати саме жорстким терміном «режим», автор не пояснює. Приблизно таку ж картину можна спостерігати й в інших подібних роботах представників як науки цивільного права, так і інших галузевих юридичних наук.

Ближчі, на наш погляд, до істини ті з авторів, хто використання категорії «режим» мотивує особливостями, специфікою правового регулювання, правових відносин і правових статусів, що істотно відрізняються від типових, стандартних відносин і статусів. Так, Ю.Н. Сальникова, обґрунтовуючи категорію «правового режиму прибутку комерційних організацій», вважає, що «прибуток у складі майна комерційної організації володіє власним правовим режимом. Правовий режим прибутку являє собою закріплений нормами права й забезпечений сукупністю юридичних засобів особливий порядок врегулювання суспільних відносин щодо формування, розподілу та використання прибутку комерційних організацій, що створює умови для суміщення приватних і публічних інтересів». Цінними в такому визначенні в контексті нашого дослідження два моменти: а) правовий режим прибутку відображає особливий порядок роботи права саме з прибутком як зі складовою частиною спільного майна організації, особливий статус прибутку по відношенню до інших активів; б) у визначенні відображено мету встановлення особливого режиму – узгодження приватних і публічних інтересів. Відповідно до останнього положення автор у роботі виробляє класифікацію режимів прибутку на приватно-правовий і публічно-правовий [6, с. 9–10].

Представники науки адміністративного права найчастіше розуміють режим не як «стандартне», а як виключне правове регулювання. Під адміністративно-правовим режимом розуміється заснований на нормах адміністративного права особливий порядок функціонування його суб'єктів, який спрямований на подолання негативних явищ у відповідній сфері державного управління. Також адміністративно-правовий режим визначається як певне поєднання адміністративно-правових засобів

регулювання, що виявляється в централізованому порядку, імперативному методі правового впливу та юридичній нерівності суб'єктів правовідносин [7, с. 268].

Таким чином, галузеве розуміння адміністративно-правового режиму поширюється на ситуації, що відхиляються. Мається на увазі комплекс вимушених і тимчасових державно-управлінських й адміністративно-правових заходів, що істотно відрізняються від тих, які застосовуються в звичайних умовах. Це, перш за все, режими воєнного й надзвичайного стану.

Окрім цього адміністративно-правові режими класифікують за такими критеріями: масштабом волі громадян й організацій у використанні своїх можливостей для реалізації суб'єктивних прав; глибиною змін у конституційному статусі громадян й організацій; часом і територією їх дії; окремими об'єктами; видами діяльності тощо. *За масштабом волі громадян і організацій у використанні своїх можливостей для реалізації суб'єктивних прав* виділяють пільгові й обмежувальні режими. Перші надають громадянам і організаціям додаткові права й свободи або пільги під час здійснення ними певних прав чи свобод, наприклад пільги для учасників бойових дій. Інші, навпаки, запроваджують особливі права використання громадянами й організаціями своїх прав і свобод або встановлюють заборону на здійснення ними певних прав і свобод, наприклад ліцензування окремих видів підприємницької діяльності. *За глибиною змін у конституційному статусі громадян й організацій* розрізняють звичайні й надзвичайні режими. Перші не змінюють конституційного статусу громадян і організацій; інші суттєво обмежують їхні права й свободи, вводять особливий порядок здійснення окремих видів конституційних прав і свобод. *За часом дії* виділяють постійні (паспортний режим) або короточасні, ситуаційні (надзвичайний стан) режими. *За територією дії* розрізняють режими, що діють на всій території України або в окремих її регіонах чи місцях (режим прикордонної зони). *За окремими об'єктами* виділяють режими заповідників, вогнепальної зброї, отруйних речовин тощо. *За видами діяльності* розрізняють режими оперативно-розшукової діяльності, окремих видів підприємницької діяльності та інші.

Так, на думку І.С. Розанова, адміністративно-правовий режим – це встановлена в законі сукупність правил діяльності, дій або поведінки громадян і юридичних осіб, а також порядок реалізації ними своїх прав у певних умовах (ситуаціях), забезпечення й підтримки суверенітету й оборони держави, інтересів безпеки й охорони загального порядку спеціально створюваними для цієї мети службами державного управління [8, с. 86]. На думку Ю.А. Тихомирова, призначення адміністративно-правових режимів полягає в регулюванні особливих державних станів за допомогою системи спеціальних засобів. До засобів, за допомогою яких встановлюється режим, автор відносить: 1) правові акти й норми, що встановлюють особливий порядок діяльності в тих чи інших сферах; 2) уповноважені державні органи, спеціально створювані або наділені повноваженнями формувати й підтримувати відповідний режим; 3) детальну, «операційну» регламентацію дій суб'єктів права та їхні взаємовідносини; 4) суворо систему контролю й відповідальності за діяльність у межах адміністративно-правового режиму; 5) ширше застосування обмежувально-дозвільних і заборонних методів, поєднаних у необхідних випадках з суворо цільовим стимулюванням суб'єктів права; 6) наявність спеціальних організаційних, технічних, матеріальних і фінансових коштів (техніки, ресурсів тощо) [9, с. 401–402].

На підставі викладеного можна запропонувати таке визначення. *Адміністративно-правовий режим – це встановлені в законодавстві в поєднанні один з одним особливі юридичний статус того чи іншого об'єкта (об'єктів) й особливий порядок правового регулювання, забезпечені відповідною сукупністю спеціальних юридичних засобів, у тому числі особливою*

компетенцією публічно-владних органів й інших уповноважених суб'єктів. Установлення правового режиму обумовлено специфікою, особливою значимістю відповідного об'єкта правового впливу й нестандартністю суспільних відносин, що складаються у зв'язку з ним.

Отже, адміністративно-правовий режим – один з найбільш поширених і затребуваних правових режимів. У найбільш загальному вигляді правова й організаційна структура будь-якого адміністративного режиму включає визначення цілей режиму; повноважень суб'єктів, що реалізують режим; порядку функціонування та взаємодії органів виконавчої влади у сфері дії режиму; повноважень органів місцевого самоврядування у сфері режимної організації; спеціальних повноважень суб'єктів режимної організації в частині нормативного правового регулювання, здійснення контролю та нагляду за заходами та заходами, що становлять цей режим; виконавців режиму; порядку діяльності організацій і поведінки громадян в умовах дії режиму; потреб у виданні відповідних нормативних правових актів; порядку фінансування й компенсації витрат на здійснення режимних заходів по вертикалі органів виконавчої влади, а також щодо органів місцевого самоврядування, організацій, громадян.

У структуру адміністративного режиму включаються режимні заходи, що реалізуються уповноваженими (такими, що організують) суб'єктами адміністративно-правових режимів, а саме створення штабів, нештатних підрозділів, центрів, наглядових рад й інших структур, реєстрація діяльності в режимних сферах, надання дозволів, реєстрація окремих категорій осіб, забезпечення необхідного обліку й контролю деяких видів діяльності, пряма заборона окремих установлень, застосування різних видів відповідальності за порушення чинних правил, а також адміністративних заходів впливу для запобігання й припинення порушень за суворого дотримання встановлених гарантій законних прав й інтересів осіб, які потрапили у сферу дії того чи іншого режиму, тощо.

Відтак перейдемо до розгляду спеціального адміністративно-правового режиму інвестицій. Враховуючи особливу державну потребу у формуванні такої інвестиційної політики, що надає можливість максимально використовувати національні ресурси й залучати у вітчизняну економіку іноземні інвестиції, з нашої точки зору, було б доречним у вивченні питання адміністративно-правового режиму інвестицій найбільш детально зупинитися на аналізі такого виду інвестування, як іноземне інвестування.

Так, згідно зі ст. 19 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвесторам, у тому числі іноземним, забезпечується рівноправний режим, що виключає застосування заходів дискримінаційного характеру, які могли б перешкодити управлінню інвестиціями, їх використанню й ліквідації, а також передбачаються умови й порядок вивозу вкладених цінностей і результатів інвестицій [10]. Іноземними інвесторами виступають фізичні особи – іноземці й особи без громадянства, які постійно проживають за межами України, юридичні особи, утворені за законодавством держави іншої, ніж Україна, іноземні держави, міжнародні урядові й неурядові організації [11]. Своєю чергою іноземне інвестування як вид інвестування протиставляється внутрішньому або національному інвестуванню, яке здійснюють громадяни України й особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, а також юридичні особи, утворені за законодавством України.

Отже, звертаючись до законодавства країн міжнародного співтовариства, слід відзначити, що воно не однозначно визначає адміністративно-правовий режим іноземних інвестицій на території відповідної держави. Відсутня єдина система поглядів на проблему й у міжнародних договорах. Так, першорядне значення в правовому

регулюванні зарубіжних капіталовкладень має процедура допуску іноземних інвестицій і забезпечення відповідних правових гарантій. На жаль, відсутність необхідних правових норм, котрі спеціально регулюватимуть умови допуску іноземного інвестора, процедуру оформлення початку інвестиційної діяльності, права й обов'язки вкладника, його відповідальність у випадку порушення чинного інвестиційного законодавства і, нарешті, недостатня розробленість механізму правового захисту є найбільш вразливим місцем Закону України «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР. Такий стан речей створює додаткові труднощі, неузгодження, двозначності в законодавчому забезпеченні режиму іноземних інвестицій, що в кінцевому підсумку не сприяє поліпшенню інвестиційного клімату в Україні.

Теорія та практика міжнародного інвестиційного права режими іноземних інвестицій ділить на *абсолютні й відносні*. Перші базуються на принципах повного захисту й безпеки, недискримінації, справедливого й рівноправного поводження, обов'язку дотримуватися зобов'язань, що стосуються інвестицій, обігу в межах міжнародного права. До другої групи належать режим найбільшого сприяння й національний режим.

Зупинимося на питанні *режиму найбільшого сприяння*. Положення про режим найбільшого сприяння містять міжнародні договори (двосторонні, багатосторонні) про взаємний захист інвестицій. Суть таких застережень полягає в тому, що інвесторам з певної країни надається режим, що є справедливим, рівним і не менш сприятливим, ніж той, що ця країна надає власним інвесторам або інвесторам з будь-якої іншої країни. Водночас зазвичай робиться ряд зауважень, наприклад про те, що національний режим не застосовується в галузі приватизації й прав власності на землю, а також про те, що держава не зобов'язана надавати іноземним інвесторам з держави, з якою укладається договір, якихось особливих привілеїв, що їх можуть передбачати інші міжнародні договори з іншими державами про створення митних союзів, зон вільної торгівлі, монетарних союзів, міжнародних договорів, що стосуються оподаткування, тощо. Тобто «режим найбільшого сприяння» є складовою частиною національного режиму й передбачає режим, який надається власним інвесторам й інвесторам з усіх інших країн, за винятком певних особливих привілеїв, передбачених виключно для власних інвесторів й інвесторів з країн, з якими у відповідній країні є особливі відносини.

Окрім зазначених вище держава може передбачити у своєму національному законодавстві *інші режими іноземного інвестування*: пільговий, за якого іноземні інвестори отримують додаткові, порівняно з національними (внутрішніми) інвесторами, пільги (податкові, митні), та спеціальний, за якого щодо іноземних інвесторів устанавлюються додаткові, порівняно з національними інвесторами, обмеження.

Дотепер в Україні встановлений *національний режим іноземного інвестування*. Відповідну норму закріплює ч. 1 ст. 7 Закону «Про режим іноземного інвестування». У державах з розвиненою економікою такий режим є основоположним щодо інвестиційної діяльності. У випадку надання національного режиму зарубіжним капіталовкладенням національні й іноземні підприємці виступають на ринку (за деякими винятками) рівноправними суб'єктами. Отже, «національним режимом» є такий режим, за якого права інвесторів на території держави, що приймає, визначаються в основному місцевими (національними) законами, а не законами країни походження капіталу. Водночас режим іноземних інвестицій не може бути менш сприятливим, ніж режим, що надається національним юридичним особам (національному капіталу). Приміром, у ст. 4 Угоди між Україною та Іспанією про сприяння та взаємний

захист інвестицій від 26 лютого 1998 року визначено, що «кожна договірною стороною на своїй території надаватиме інвестиціям або доходам інвесторів іншої договірної сторони режим, не менш сприятливий, ніж той, який вона надає інвестиціям чи доходам своїх власних інвесторів або інвестиціям чи доходам інвесторів будь-якої третьої держави, який з них є більш сприятливим для відповідного інвестора» [12]. Схожі за змістом положення містяться й в інших аналогічних міжнародно-правових угодах нашої держави: Угода між Україною та Словацькою Республікою про сприяння та взаємний захист інвестицій від 26 лютого 2007 року (ч. 1 ст. 3), Угода між Урядом України й Урядом Королівства Швеція про сприяння та взаємний захист інвестицій від 15 серпня 1995 року (ч. 1 ст. 3), Угода між Урядом України й Урядом Республіки Корея про сприяння та взаємний захист інвестицій від 16 грудня 1996 року (ч. 1, 2 ст. 3), Угода про сприяння та взаємний захист інвестицій між Україною та Королівством Нідерландів від 14 липня 1994 року (ч. 1–5 ст. 3) та інші.

Висновки. Отже, оптимальне досягнення цілей реалізації адміністративно-правового режиму інвестицій перш за все обумовлено рівнем його правового забезпечення. Причому визначальне значення для подальшого розвитку законодавства про адміністративно-правовий режим інвестицій, його вдосконалення має рівень відповідності цього законодавства міжнародно-правовим нормам і стандартам, що регламентують як загальні положення стосовно забезпечення прав і свобод людини й громадянина, так і положення, що безпосередньо належать до їх забезпечення залежно від тієї чи іншої ситуації екстремального характеру. Надання інвесторам різних держав особливих видів режимів діяльності (національний режим або режим найбільшого сприяння) ставить іноземних інвесторів в різне правове становище порівняно з національними інвесторами або інвесторами інших країн. Різноманіття режимів, що надаються інвесторам для їхньої діяльності на території однієї держави, викликає проблему визначення конкретного правового статусу інвестицій тієї чи іншої іноземної фірми, тому що цей статус залежить і від положень національного законодавства, і від положень різних міжнародних угод, що, безсумнівно, створює особливі складнощі у взаєминах іноземної компанії й органів держави, що здійснюють і контролюють інвестиційну політику.

Список використаних джерел:

1. Словник іншомовних слів / уклад. С.М. Морозов, Л.М. Шкарапути. Київ : Наукова думка, 2000. 680 с.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ : Юридична думка, 2007. 992 с.
3. Теория государства и права : курс лекций / под ред. Н.И. Матузова, А.В. Малько. 3-е изд., перераб. и доп. Москва : Норма, НИЦ Инфра-М, 2012. 640 с.
4. Беяева Г.С. Правовой режим: общетеоретические аспекты : монография. Курск : Юго-западный. гос. ун-т, 2013. 128 с.
5. Тулаева М.Ю. Правовой режим иностранных инвестиций в Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Москва, 2005. 222 с.
6. Сальникова Ю.Н. Правовой режим прибыли коммерческих организаций : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Екатеринбург, 2009. 185 с.
7. Адміністративне право України : підручник / Ю.П. Битяк та ін. / за ред. Ю.П. Битяка. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
8. Розанов И.С. Административно-правовые режимы по законодательству Российской Федерации, их назначение и структура. *Государство и право*. Москва : Наука, 1996, № 9. С. 84–91.

9. Тихомиров Ю.А. Курс административного права и процесса. Москва : Юринформцентр, 1998. 798 с.

10. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-ХІІ / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1560-12> (дата звернення 02.04.2019).

11. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80.

12. Про сприяння та взаємний захист інвестицій : Угода між Україною та Іспанією від 26 лютого 1998 року, ратифікована Законом України від 10 лютого 2000 р. № 1441-ІІІ. URL: <http://cons.parus.ua/map/doc/00F3X82351/Ugoda-mizh-Ukrayinoyu-ta-Ispaniieyu-pro-spriyannya-ta-vzaiemnij-zakhist-investitsii.html> (дата звернення 19.09.2019).